

แถลงการณ์กลุ่มสาละวินวอชต์

การสู้รบที่เพิ่มขึ้นในพม่าเป็นเหตุผลที่ควรยุติแผนการสร้างเขื่อนสาละวินโดยทันที

การสู้รบอย่างหนักในตอนเหนือของภูฏานเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นเหตุให้บริเวณที่มีโครงการสร้างเขื่อนสาละวินในพม่าตกอยู่ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งโดยตรง ทางกลุ่มสาละวินวอชต์จึงเรียกร้องกลุ่มต่าง ๆ ให้ยุติแผนการสร้างเขื่อนใด ๆ ในแม่น้ำสาละวินในพม่าโดยทันที ทั้งรัฐบาลและบริษัทจากประเทศจีนและไทย รวมทั้งรัฐบาลชุดใหม่ของพม่า

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2554 กองทัพพม่าได้ละเมิดสัญญาหยุดยิงที่มี 22 ปีกับกองทัพภูฏานภาคเหนือ (รัฐฉาน Army-North -SSA-N) และได้เคลื่อนกำลังพล 3,500 นายเข้าโจมตีอย่างหนักที่ภาคกลางของภูฏาน มีการระดมยิงปืนใหญ่ใส่เป้าหมายพลเรือน การรุมข่มขืน และเป็นเหตุให้พลเรือนหลายพันคนต้องพลัดถิ่นาคาที่อยู่ การสู้รบยังได้แพร่กระจายไปยังตอนเหนือของภูฏาน ในบริเวณที่ติดต่อกับพื้นที่โครงการสร้างเขื่อนสาละวินสองแห่งกล่าวคือ เขื่อนท่าซางและเขื่อนสาละวินตอนบน

การโจมตีครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการอย่างเป็นระบบของรัฐบาลทหารเพื่อกวาดล้างกองกำลังฝ่ายต่อต้านที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ รวมทั้งกลุ่มที่มีสัญญาหยุดยิงด้วย ซึ่งได้ปฏิเสธไม่ยอมอยู่ใต้การควบคุมก่อนจะมีการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2553 นับจากการเลือกตั้งเป็นต้นมา การสู้รบได้หนักขึ้นในรัฐกะเหรี่ยง คะเรน และตอนใต้ของภูฏาน ซึ่งก็เป็นพื้นที่ที่มีแผนการสร้างเขื่อนอีกห้าแห่งตามลำน้ำสาละวิน และในบัดนี้รัฐสู้รบได้แพร่เข้าไปยังตอนเหนือของภูฏาน

อันตรายเป็นการก่อสร้างเขื่อนในพื้นที่สู้รบของพม่า ควรเป็นสิ่งที่นักลงทุนจากไทยและจีนทราบเป็นอย่างดี เพราะในสถานการณ์เช่นนั้นย่อมไม่อาจทำให้สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการสร้างเขื่อน เนื่องจากชุมชนจะไม่มีปากเสียง ๑ เพราะความรุนแรงที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากภัยคุกคามโดยตรงต่อผู้ปฏิบัติงานสร้างเขื่อนแล้ว นักลงทุนยังเสี่ยงที่เสียชื่อเสียงเนื่องจากร่วมลงทุนกับรัฐบาลทหารที่ส่งเสริมความขัดแย้งและการสู้รบ

เรารู้สึกยินดีที่นับแต่ปี 2553 รัฐบาลไทยประกาศให้มีการศึกษาผลกระทบการสร้างเขื่อนอัติใจในรัฐกะเหรี่ยงเพิ่มเติม รวมทั้งผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน นับเป็นก้าวที่สำคัญเพื่อให้มีกระบวนการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีความรับผิดชอบ สำหรับการวางแผนสร้างเขื่อนสาละวิน อย่างไรก็ตาม ในขณะที่เดิมนั้นรัฐบาลและบริษัทจากประเทศไทยก็ยังคงเดินหน้าตามแผนสร้างเขื่อนท่าซางที่มีขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของภูฏาน เพียงไม่กี่วันหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ พฤศจิกายน 2553 ในพม่า บริษัท กฟผ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (EGAT International) จากประเทศไทยและบริษัท Three Gorges Group Corporation จากจีนได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับรัฐบาลทหารพม่าเพื่อพัฒนาโครงการเขื่อนท่าซาง โดยเพิ่มเงินลงทุนเป็น 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีการสำรวจเพิ่มเติมในพื้นที่ท่ามกลางการรักษาความปลอดภัยอย่างแน่นหนาของทหาร แต่กระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่มีความโปร่งใสใด ๆ เลย

เมื่อเดือนมีนาคม 2554 เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจีนแจ้งว่ากำลังศึกษาอย่างละเอียดถึงผลกระทบทั้งด้านเหนือน้ำและท้ายน้ำของเขื่อน 13 เขื่อนที่มีแผนการสร้างในแม่น้ำ(สาละวิน) ในประเทศจีน และถ้ามี "ปี ญูหาแม่" เพียงอย่างเดียว รัฐบาลจีนสัญญาว่าจะไม่ดำเนินการก่อสร้างต่อไป ซึ่งก็นับเป็นข่าวดีอีกอย่างหนึ่ง แต่ก็ทำให้เกิดคำถามว่าเหตุใดรัฐบาลจีนไม่ชะลอแผนการสร้างเขื่อนในพม่าออกไปทั้ง ๆ ที่มีปี ญูหาที่ยังไม่คลี่คลายอีกมากมาย รวมทั้งการสู้รบอย่างต่อเนื่องในพื้นที่

สถานการณ์เช่นนี้ไม่อาจทำให้นักลงทุนสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานในการสร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวินได้ การสู้รบที่เพิ่มขึ้นในพม่าเมื่อเร็ว ๆ นี้จึงควรเป็นสัญญาณเตือนรัฐบาลและนักลงทุนให้เริ่มปฏิบัติตามมาตรฐานการสร้างเขื่อนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และควรยุติแผนการสร้างเขื่อนในแม่น้ำสาละวินในพม่าโดยทันที

ติดต่อ จาย จาย (+66) 821842354

www.salweenwatch.org